

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący : SSA Jan Kremer

Sędziowie : SA Regina Kurek

SA Robert Jurga - sprawozdawca

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2014 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko W. K.

o rozwód

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 2 października 2014 r. sygn. akt I C 1586/10

postanawia :

uchylić zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach w pkt. 1 na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. a rozporządzenia Rady Europy nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 – zawiesił postępowanie w sprawie oraz określił pełnomocnikowi powódki termin 12 miesięcy do wniesienia pozwu do Sądu w Wielkiej Brytanii w przedmiocie uregulowania władzy rodzicielskiej rodziców w stosunku do małoletniej A. K.. W jego uzasadnieniu wskazano, że w zakresie jurysdykcji w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej bezpośrednie zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 roku dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz. U. UE.L. 2003.338.1, Dz.U.UE-sp. 19-6-243 z późn. zm.) Przepis art. 3 rozporządzenia Rady wymienia siedem alternatywnych kryteriów ustalenia jurysdykcji w sprawach o rozwód, w tym m.in. obywatelstwa stron. Niewątpliwie strony i ich małoletnia córka są obywatelami polskimi choć aktualnie zamieszkują poza granicami kraju, jednak jurysdykcja sądu polskiego została przez nich wyraźnie uznana - stosownie do wymogu art.12 ust.1 cytowanego rozporządzenia. Zdaniem Sądu Okręgowego sprawa odpowiedzialności rodzicielskiej jest związana ze sprawą małżeńską - o rozwód i winna zostać rozstrzygnięta w postępowaniu o rozwód zgodnie z wymogiem art. 58 § 1 Krio, tym samym determinując jurysdykcję sądu w sprawie małżeńskiej. W procesie niniejszym nie istnieje jednak aktualnie możliwość przesłuchania powódki przed sądem w kraju. Na utrudnienia napotkało także skorzystanie z drogi pomocy sądowej. Powódka korzysta bowiem w Wielkiej Brytanii ze statusu osoby chronionej przewidzianej dla świadków przestępstw, jej miejsce zamieszkania zostało utajnione i ustalenie aktualnego adresu A. M. nie jest możliwe. Zgodnie z artykułem 15 ust. 1 pkt. 1 cytowanego wyżej rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 roku w drodze wyjątku, sądy państwa członkowskiego, do których jurysdykcji należy rozpoznanie

sprawy co do istoty, jeżeli uznają, że sąd innego państwa członkowskiego, z którym dziecko ma szczególny związek, mogłoby lepiej osądzić sprawę lub jej określoną część, oraz jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka zawieszają rozpoznanie sprawy lub odnośnie jej części i wzywają strony do wniesienia pozwu lub wniosku do sądu tego innego państwa członkowskiego, zgodnie z ust. 4 cytowanego rozporządzenia. Sąd państwa członkowskiego, do którego jurysdykcji należy rozpoznanie sprawy co do istoty, określa termin, w którym wszczyna się postępowanie przed sądami innego państwa członkowskiego zgodnie z ust. 1 (art. 15 ust. 4 cyt. rozporządzenia). W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości iż miejscem zwykłego pobytu małoletniej córki stron była i nadal jest Wielka Brytania. A. zamieszkuje i przebywa tam pod opieką matki. Zdaniem Sądu Okręgowego spełniona jest zatem przesłanka, o której mowa w art. 15 ust. 3 cytowanego rozporządzenia – „szczególny związek dziecka z państwem członkowskim”. Sąd miał nadto na względzie, iż sprawy dotyczące obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz małoletniej były także regulowane przed Agencją Alimentacyjną na terenie Wielkiej Brytanii.

W złożonym zażaleniu powódka zaskarżyła powyższe postanowienie w całości i domagała się jego uchylenia.

W ocenie powódki art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003r. może być stosowany wyjątkowo. Dla kreowania „szczególnego związku” dziecka z innym Państwem członkowskim wymaga zaistnienia okoliczności stałego zamieszkania dziecka lub też stałego zamieszkania osoby posiadającej odpowiedzialność rodzicielską. W realiach niniejszej sprawy takie przesłanki nie zachodzą. Małoletnia córka stron ma w Wielkiej Brytanii jedynie miejsce zwykłego pobytu, a nie stałego zamieszkania. Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 15 ust.2 pkt. b ust. 1 przekazanie sprawy musi być zaakceptowane przez co najmniej jedną ze stron. Stanowisko Sądu Okręgowego z taką akceptacją się nie spotkało, czego wyrazem jest także niniejsze zażalenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Zażalenie jest powódki jest uzasadnione.

Sąd Okręgowy odwołując się przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 roku dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 i art. 58 Krio prawidłowo przyjął istnienie jurysdykcji sądu polskiego. Strony tego postępowania wyraźnie ją uznały. Generalnie nie budzi też zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego pogląd Sądu I instancji o celowości zastosowania w niniejszej sprawie art. 15 rozporządzenia. Uszło jednak uwadze Sądu Okręgowego, że przekazanie sprawy do sądu lepiej umiejscowionego wymaga wniosku jednej ze stron a w sytuacji gdy decyzja w tym przedmiocie podejmowana jest z urzędu lub na wniosek sądu innego państwa członkowskiego, za zgodą co najmniej jednej ze stron. Z analizy akt sprawy nie wynika aby zaskarżone postanowienie zostało wydane na wniosek strony. Sąd Okręgowy przed jego podjęciem powinien zatem dysponować zgodą jednej ze stron niniejszego postępowania. Akceptacja takiej decyzji nie nastąpiła ani w dacie jej wydania ani do czasu rozpatrzenia zażalenia przez Sąd Apelacyjny.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia na zasadzie art. 386 Kpc w zw. z art. 397 Kpc.